

Nýggi stjórin á telefonverkinum

Vit kunnu fáa nógv arbeiðspláss innan telekommunikatióin

»Broytingar mugu gerast á telefonverkinum. Spurningurin er, um
føroyingar skulu kroystast til tað, ella vit sjálvir skulu taka stig til tað«

SIJUREUR SKAALÉ
KALMAR LINDENSKOV

Andrass Róin er 33 ára gamal, og úr Havn. Hann tók prógv sum cand. scient. pol. á universitetinum í Árhús í 1988.

Síðani 1990 hevur hann arbeitt innan telefonteknuna í Lydska Telefon (nú Tele Danmark). Høvuðsuppgávan hjá honum hevur verið strategi og planlegging innan telesamskipti í altjóða samanhangi.

Átlanin var, at Andrass skuldi fara eina undir eina stóra uppgávu í Bruxelles. Hann hevur fingið farið frá Teledanmark, og skuldi byrja í Belgia friggjadagin.

Men telefonverkið «lænti» Andrass í oktober mánað til vegleiðing á hesum øki. Og nú er so avgerð tikin um, at hann í staðin fer til Havn í tvey ár. Hann skal vera stjóri á telefonverkinum.

**Betri at
hava ábyrgd**
Sambært tíðindaskrivi frá Sólbjørn Jacobsen og Sám-

al Peturi í Grund skal Andrass í hesum tíðarskeiði «fyrireika og umskipa telefonverkið til tær broytingar, ið eru í ferð við at henda og væntandi fara at henda í komandi árum, á tekniliga og samfelagsliga økinum innanlands og í samskipti við úrheimin».

Sólbjørn sigur við Sosialin í dag, at tann sum skal standa fyri hesum, eisini eigur at vera stjóri. Og tí er Andrass samdur í.

Bara at koma úttanfrá sum ráðgevi er ikki nóg mikið, sigur hann. Eg skal gera hetta í samstarvi við starvsfólkið, og eg skal hava ábyrgdina av tí, skal tað eydnast. Og tað hevur ein ráðgevi ikki.

Liberalisering

Andrass skal koma við einum uppskotið um framtidar bygnaðin á telefonverkinum í seinasta lagi 1. mai 1997.

Hann kann í løtuni ikki siga hvussu hetta uppskot fer at siggia út, men endamálið er at tillaga telefonverkið til tær broytingar, sum henda kring okkum

innan hetta øki.

Telekommunikatióin er tann idnaður, sum er í skjótastu menning í løtuni. Bæði innan bygnað, teknikk og lógarverk henda stórar broytingar - og tað er neyðugt at vit eisini tillaga okkara telefonverk, skulu vit ikki detta burtur ímillum, sigur hann.

Og at henda tillaging fer at hava liberalisering við sær, er lítillivi um.

Í ES er ein samtykt um, at telekommunikatióin skal vera fult liberaliserað í 1998. Og lond sum hava samskipti við ES koma heldur ikki úttan um, at tey nýðast at sleppa monopolinum. Tað er ein partur av teimum EBS avtalum, gjørdar verða.

Tí er tað ein spurningur um at gera tað sjálvur, ella verða kroystur at gera tað.

Hvørt telefonverkið skal privatiserast ella ikki, vil Andrass einki siga um.

Privatisering og liberalisering er hvør sitt. Privatisering er ein máti at liberalisera uppá, men ikki tann einasti. Hvussu tað verður gjørt, er ein

politiskur spurningur.

Bøtur um kappingarforið

Hugsanin aftanfyri í alt hetta er, at liberalisering bótir um kappingarforið, og at tað fær prisirnar at falla. Tað setir gongd á idnaðin, og tí ræður um at vera við so skjótt sum gjørligt.

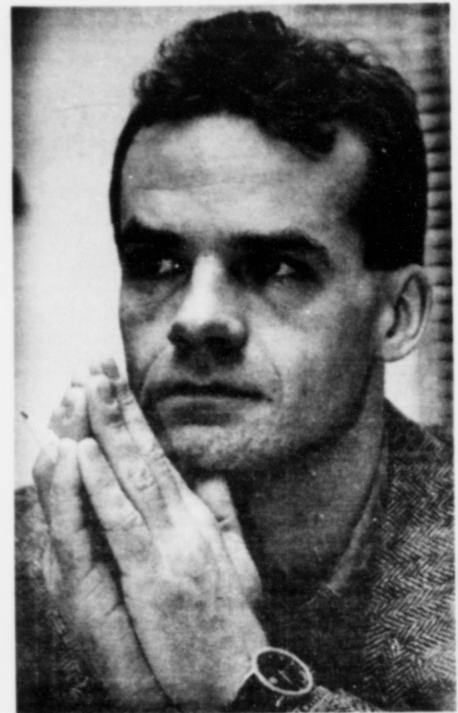
Samskiptið millum lond er blivið so biligt, at tað ongan tyding hevur, um Føroyar liggja so langt burtur frá øllum. Vit kunnu saktans fáa lut í menningini fyrri tað, sigur Andrass Róin.

Hann visir til nýggja fyrribriði «Virtual company».

Nógvar fyritekir í dag hava einki fysiskt heimstað. Útgangsstøðið kann t.d. vera ein E-mail adressa, og medarbeiðarnir eru ógvuliga spjaddir. Hetta er nakað, føroyingar kunnu fáa nóg burturúr um vit brúka teir møguleikar, sum eru.

Um Andrass Róin fer at halda fram sum stjóri eftir at tey tvey árin eru farin, dugir hann ikki at siga.

Í fyrstu atlogu er tað ein

Tað er ein stór avbjóðing fyr meg at koma til Føroya, enn tað hevði verið at farið til Brussel, sigur Andrass Róin

konkret, tíðaravmarkað uppgáva, eg havi fingið. Um eg haldi fram verður stóða tikin til, tá hon er liðug. Og tá verður tað ikki bara min avgerð. Tekur Sólbjørn ikki við aftur sum stjóri, verður starvið helst lýst leyst av nýggjum.

Stór avbjóðing

Hvussu ber tað til, at

Andrass Róin heldur valdi at koma til Føroyar, tá hann stóð við einum tilboði um eitt gott starv í Bruxelles?

Tað er fyrst og fremst avbjóðingin. Hon er stórri her, enn hon hevði verið í Bruxelles.

Men tað telir eisini við, at eg ikki havi búið heima í Føroyum í 14 ár. Hetta var eitt gott høvi at koma heimaftur.

Sámal P. í Grund um orsökina til stjórskipti

Forðingarnar mugu beinast av vegnum

Við útvarpið í gjármorgunin lýsti Sámal Petur í Grund uppgávuna hjá Andrass Róin soleiðis: Hann skal fyrireika og umskipa telefonverkið til tær broytingar, ið eru í ferð við at henda og væntandi fara at henda í komandi árum á tekniliga og samfelagsliga økinum innanlands, og í samskipti við umheimin.

Spurdur hvørjar broytingar, talan er um, visti landsstýrismaðurin til ta menning, verið hevur á økinum.

Tað er jú hent rættiliga nógvi síðani Ólavur á Heygum legði telefonlinju frá Vestmanna til Havnar, segði hann. Telefonverkið hevur eitt stórt útboð og eitt stórt netverk.

Og taka vit tey seinnu

árin, so hava vit fingið bæði telefax og internet. Harafturat verður nú tosað um «telemedisin». Tvs. at tú kanst hava samskipti millum sjúkrahúsini, bæði innanlands og kanska eisini niður til ríkishospitalið. Soleiðis kann t.d. ein yvirláknir í Keypmannahavn sita og viðgera sjúklingarnar via ein skerm.

Aðrar broytingar eru tær sum henda innan handils-virksemi kring allan heim.

Allastaðni verður liberaliserað á hesum øki. M.a. verða telefonverkin privatiserað, bæði partvis og heilt.

Tí verða vit eisini noyðd at hyggja á hesum í Føroyum. Vit mugu tillaga okkara skipan til skipanirnar í

øðrum londum.

Spurdur um telefonverkið skal privatiserast segði Sámal Petur í Grund við útvarpið, at tað ikki er avgjørt enn.

Men er tað ein forðing ikki at privatisera, so má tann spurningurin avklárast skjótt, legði hann afturat.

Sjálvur segði hann seg vera fyrri privatisering, um tað visir seg at vera ein broyting, sum skal til.

Men hóast tað verður ríkið privat, so skal landið eiga meirilutan, segði hann.

Forða fyrri at onnur yvirtaka

Sámal Petur heldur ikki at ein liberalisering kann hava við sær, at onnur yvirtaka

føroyska marknaðin á hesum øki.

Tað skal hvørki vera vandi fyrri ella tørvur á, at hetta hendir, segði hann.

At eingin tørvur skal vera merkir, at vit sjálvi skulu gera tað bæði nóg væl og nóg biligt.

Og at eingin vandi skal vera fyrri tí merkir, at vit skulu forða tí við lóg.

126 milliónir

Umleggingin av telefonverkinum skal sambært Sámal Petur øll fíggiast av verkinum sjálvum.

Ein iløguaftan er legd, sum gongur frá desember 1994 fram til ár 2001. Hon er uppá 126 milliónir, sum telefonverkið sjálvt fær til vegna.

Er privatisering nakað sum skal til fyrri at fáa allar forðingar av vegnum, so gangi eg inn fyrri, at vit privatisera telefonverkið, sigur Sámal Petur í Grund